

Загалом, незважаючи на те, що деякі компанії намагаються побудувати діалог з університетами і утворити канал постачання необхідних професійних кадрів для своєї діяльності, рівень активності такого нечастого співробітництва досить низький, бо у цьому беруть участь лише близько 30% загальної кількості студентів здебільшого з провідних університетів. Більшість вищих навчальних закладів використовують традиційну концепцію студентської мобільності, тобто надання студентам можливості стажуватися або короткостроково працювати на базі підприємств. Інші ж можливості співробітництва, такі як спільні наукові розробки, комерціалізація їх, планування навчального плану, сприяння підприємницьким ініціативам, не поширені, а це, в свою чергу, не дає змоги відтворити повну картину потреб бізнес-середовища.

Незважаючи на наявність значного наукового потенціалу та досвід створення технологічно складної продукції, Україна з року в рік втрачає свої позиції на ринках високотехнологічних товарів і послуг. Це обумовлено здебільшого слабким співробітництвом університетів та бізнесу в інноваційному процесі. Про важливість такого співробітництва свідчить те, що воно знайшло відображення в індикаторах конкурентоспроможності країни.

Для України потрібно зважати не лише на досвід передових інноваційних країн світу, а й пристосовувати їх рішення відповідно до реалій та особливостей власного потенціалу. Це потребує докорінної трансформації досвіду радянських часів, за яких університети готували фахівців відповідно до державного замовлення. Сучасні умови постіндустріальної економіки вимагають постійних контактів університетів з бізнесом для надання можливостей обміну знаннями студентів та отримання досвіду роботи на підприємствах. Університетам потрібно періодично оновлювати свої навчальні програми, беручи до уваги запити роботодавців, адже кінцева мета будь-якого університету це подальше працевлаштування випускників ВНЗ.

Література

1. *Ицкович Г.* Тройная спираль. Университеты – предприятия – государство. Инновации в действии: монография; пер. с англ. / под ред. А.Ф. Уварова. – Томск: Том. гос. ун-т систем упр. и радиоэлектроники, 2010. – 237 с.

2. Секрет інноваційного прориву Південної Кореї: досвід для України [Електронний ресурс] / В. Ткаченко// Укрінформ. – 2017. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-abroad/2184059-sekret-innovacijno-go-prorivu-pivdennoi-korei-dosvid-dla-ukraini.html>

3. Університети та бізнес: міжнародний досвід співпраці та перспективи для України [Електронний ресурс] / В. Покідіна// Ціна держави. – 2016. – Режим доступу: <http://cost.ua/news/421-college-business-cooperation>

4. Bloomberg Innovation Index 2017 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-17/sweden-gains-south-korea-reigns-as-world-s-most-innovative-economies>

УДК 330.341

Шергіна Лідія Антонівна

*к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
shergina60@mail.ru*

Шитова Євгенія Сергіївна

*студентка факультету економіки та управління,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
shitova.jenya091197@gmail.com*

ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА СЕРЕД СТУДЕНТІВ

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ УНИВЕРСИТЕТОВ И ПУТИ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА СРЕДИ СТУДЕНТОВ

THE ENTREPRENEURIAL POTENTIAL OF UNIVERSITIES AND THE DEVELOPMENT OF INNOVATE ENTREPRENEURSHIP AMONG STUDENTS

Анотація. Створення мережі академічних бізнес-інкубаторів як перспектива розвитку освітніх програм в галузі інноваційного підприємництва.

Аннотация. Создание сети академических бизнес-инкубаторов как перспектива развития образовательных программ в сфере инновационного предпринимательства.
Anotations. Creating a network of academic incubators as the prospect of educational programs in the field of innovative entrepreneurship.

Інноваційне підприємництво – один із найперспективніших методів виходу економіки країни на міжнародний рівень, стрімкого зростання економічного потенціалу та збільшення інвестиційної привабливості країни. В часи швидкого розвитку інновацій та миттєвого старіння інформації університети втрачають свою головну цінність – надання актуальних знань. На даний момент, навчальна програма університетів України не створює належних умов для формування підприємницьких навичок у студентів, а лише створює теоретичну базу, яка надає загальне розуміння економічних процесів на мікро- та макро- рівнях. Актуальність даної теми полягає в тому, що студенти мають ідеї щодо вирішення нагальних проблем сьогодення, але не знають яким чином перейти від стадії ідеї до стадії створення продукту. Університет має стати таким закладом, що не тільки надає теоретичні знання, але й допомагає студентам використати їх на практиці.

Метою даного дослідження є вивчення додаткових можливостей університетів у галузі інноваційного підприємництва, а також формування основних тез щодо впровадження необхідних заходів у вищих навчальних закладах для створення сприятливого середовища для розвитку інноваційної економіки.

У наукових працях термін «підприємницький потенціал» має декілька варіантів визначення: здібності та можливості трудових ресурсів підприємства та здатність самого підприємства до розвитку [2, с.125-127]. Отже, підприємницький потенціал університету – з одного боку, це можливість вищого закладу розширювати діапазон власної діяльності, а з іншого – це професійні навички студентів, викладачів та інших співробітників закладу.

Розглянемо підприємницький потенціал університетів детальніше, виокремивши дві складові: діяльність університету та інтелектуальний ресурс (студенти та викладачі). До першої складової можна віднести такі категорії як навчальна програма, дослідницька діяльність, культурно-виховна робота та інше. Важливість діяльності університету полягає в тому, що від якості наданих освітніх послуг залежить рівень компетентності студентів, які безпосередньо формують підприємницький потенціал. Друга складова формується зі здібностей та професійних навичок студентів, викладачів, представників адміністрації університету. На даний момент, студенти є найбільш мобільною групою населення, яка швидко реагує на технологічні зміни та пристосовується до нових умов праці. Університет, фактично, формує економічну еліту країни, а тому його навчальна програма має відповідати реаліям сьогодення та надавати актуальні знання та навички студентам.

Слід зазначити, що університети є важливим фактором, що впливає на економічний розвиток країни. Нижче наведена таблиця (табл.1), яка ілюструє залежність економіки країни від поширеності освіти та її якості

Таблиця 1

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВПЛИВУ УНІВЕРСИТЕТІВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН, 2015-2016 РР.

Параметри порівняння	Україна	Великобританія	Польща
Кількість університетів	317	162	307
Чисельність населення, млн осіб	42,9	64,7	38,5
Чисельність студентів, осіб	1 723 685	2 299 355	1 469 386
Частка коштів державного бюджету у структурі фінансування університетів, %	69	49	61
Індекс конкурентоспроможності, 2015-2016 рр.			
Місце у рейтингу (всього 140 країн)	79	10	41
Охоплення вищою освітою, %(місце)	79 (14)	61,9 (37)	73,2 (22)
Співпраця університетів та бізнесу у галузі досліджень та розробок	74	4	73
Патентні заявки за процедурою РСТ, заявок на 1 млн населення (місце)	3,6 (50)	89,9 (18)	8,6 (40)

Джерело [3].

Отже, проаналізувавши наведені дані можна стверджувати, що ефективність діяльності українських вищих навчальних закладів менше, ніж в Великобританії та Польщі. Охоплення освітою майже 80% населення не сприяє нашій конкурентоспроможності та розвитку інноваційної економіки. Країни-опоненти витрачають менше бюджетних коштів на освіту, отримуючи вищий результат, тож слід працювати над системою навчання.

Для формування підприємницького потенціалу університетів необхідно створювати допоміжні інституції, які б спеціалізувалися на розвитку інноваційного підприємництва, а саме, бізнес-інкубатори та акселератори. Бізнес-інкубатор – організація, що надає супроводжуючу допомогу підприємцям-початківцям на всіх стадіях реалізації його проекту: від ідеї до залучення інвестицій та комерціалізації. Наступною ланкою є акселератор – організація, що спеціалізується на пришвидшенні розвитку стартапів шляхом надання експертизи, менторської та фінансової допомоги проектам.

Необхідність створення цих організацій впливає з таких проблем, які стоять перед студентством:

1. Недостатній рівень знань у сфері започаткування бізнесу та інноваційного підприємництва.
2. Відсутність практичних навичок щодо формування та розвитку підприємницької діяльності.
3. Відірваність навчальної програми від бізнес-середовища.
4. Брак грошових коштів для реалізації технологічно нового рішення.
5. Відсутність зв'язків з експертами різних галузей господарської діяльності.

Відкриття академічних бізнес-інкубаторів створить належні умови для розвитку інноваційного підприємництва серед молоді, що призведе до пожвавлення економіки та запуску механізму інвестиційної діяльності. Слід зазначити, що інноваційне підприємництво – це вид діяльності, результатом якого є створення абсолютно нового або вдосконаленого продукту, технологічного рішення або методики надання послуг [1, с.60]. Такий крок назустріч студентам не тільки покращить систему освіти, а й суттєво вплине на економічний стан країни та її привабливість для іноземних інвесторів.

Формат бізнес-інкубаторів давно використовують закордоном. Наприклад, Польща з 2004 року почала розбудовувати мережу стартап-інкубаторів АІР, яка наразі є найбільшою в світі та складається з 60 інкубаторів та 12 акселераторів по всій країні. З моменту започаткування завдяки цій мережі було створено більше 7000 компаній та десятки стартапів, які стали успішними на світовому ринку.

Отже, створення української мережі бізнес-інкубаторів сприятиме розвитку економічної діяльності студентів, їх обізнаності в бізнес-процесах та формуванню середовища молодих підприємців, що відкриватимуть бізнес в Україні.

З урахуванням викладеного, можна стверджувати, що підприємницький потенціал університетів включає в себе як додаткові можливості для розвитку навчального закладу, так і професійні навички студентів. З метою більш ефективного використання підприємницького потенціалу необхідно вживати заходи щодо популяризації науки серед студентства, створювати дослідницькі центри та бізнес-інкубатори при університетах. Відкриття академічних бізнес-інкубаторів сприятиме поширенню підприємницької діяльності студентів та полегшення процедури започаткування власної справи. Таким чином, університет надає не тільки теоретичні знання, але й можливість застосувати їх на практиці під наглядом досвідчених експертів з різних галузей господарської діяльності.

Література

1. Зянько В. В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку / В. В. Зянько. – Вінниця: УНІВЕРСУМ, 2008. – 397 с.
2. Краснокутська Н. С. Підприємницький потенціал торговельного підприємства: зміст, особливості та чинники формування / Н. С. Краснокутська, І. Г. Бубенець. // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2013. – №4. – С. 125–129.
3. The Global Competitiveness Report 2015–2016. – [Електронний ресурс] // World economic forum. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/competitiveness-rankings/>.